

A produção deste livro tornou-se possível graças ao apoio do povo Americano através da Agência dos Estados Unidos para o Desenvolvimento Internacional (USAID). O conteúdo desta publicação é da total responsabilidade do Ministério da Educação e Desenvolvimento Humano da República de Moçambique.

FICHA TÉCNICA

Título:

Mphurelo wa onakhaliwamo

Língua:

Elomwe

Coordenação Editorial - MINEDH:

Telésfero de Jesus

Vamos Ler!:

Samima Patel, Abdala Machude, Amélia Bazima,
Dilson Buque e Francisco Sampaio

Autores:

Arigo Saraiva, Waldemar António, Assane Consolo, Moisés António e Laura viegas

Assessoria Linguística e metodológica:

Carlos Manuel

Ilustração:

Moises Utuji

Maquetização:

Jorge Neves

Capa:

Jorge Neves e Moises Utuji

Impressão:

Nova Delhi, Índia

Tiragem:

1839

N.º do registo:

10045/RLINICC/2019

Financiado pela USAID

República de Moçambique

REPÚBLICA DE MOÇAMBIQUE
MINISTÉRIO DA EDUCAÇÃO E
DESENVOLVIMENTO HUMANO

Alopwana, axinama, mwiri,
ootheene anakhala mummo nlaponi.

Nkosoopeke onakhaliwamo ni
ichu sootheene irimomo.

Niheeyelege matakhwa vawi
anahaala wiipha mwiri ni axinama.

Mwiri ti soophwanelela wi sinnapakiwano
imeesa ni ikhatera.

Axinama annanikhaviherya mu soolya sahu.
Nikosoopeke vaate vahu wi nihirave ireca ntoko:
koolera ni tiyareya.

Mutakhwani wa wanakelele,
epooma ya wannamarohi.

Axinama aneca oohakaka vawi aakhalano maahi
awaaca ni munyepu woolya.

Manaxi haniinnuwa mwawaaca ni maahi ennakhala.

Miri sinnaavaha achu ithaapwa wi epakeno ipa,
isikhola, ikaritera, ikhaama ni ikina.

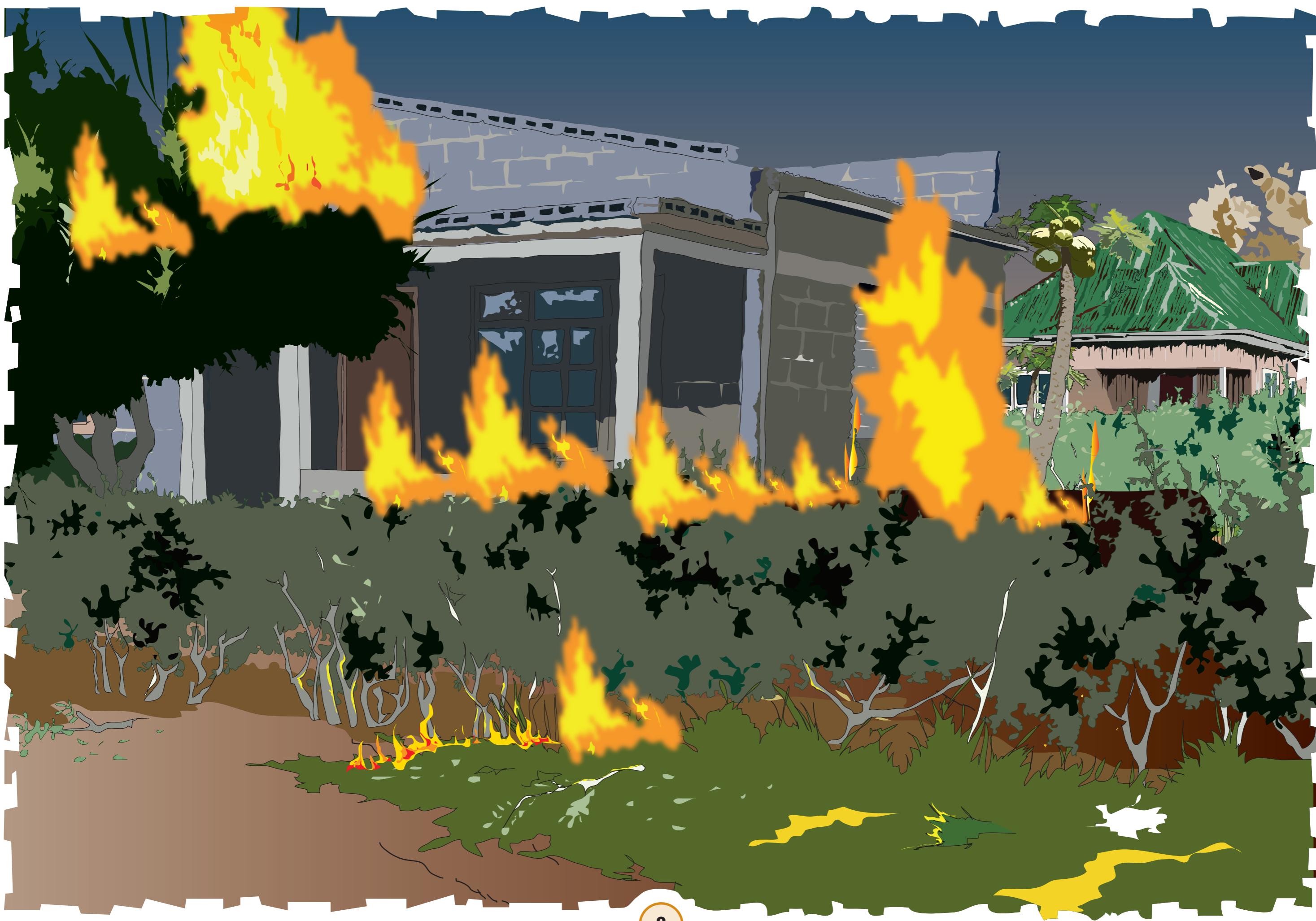
Epula ennarupa vakhaani vakhaani
enaanihaka imaca sa nakuwo, nvuka ni caakwa.

Miceche ti soohakalala ni axinamwane
Nto, nihiku nimoha yaapacuwa epahu:
Mooro wohitokororyiwa.

Amaama awe Anita waapeya phaama
Ehaakunve oya okosinya annavela vaate,
okosinya, annarapiha ipanel ni soolya.
Annarehererya efokawu, makhala, fookikoro
ni manaxi vakhaani wi yiiseeleno mooro.
Emanle waapeya, annaxipiha mooro.
Nto nihiku nne, yaahicuwala oxipiha makhala
ovarela vafokawuni.
Mwa waakuva wulu! Manaxi ephara
mooro emmora osya.
Mwa waakuva mooro ophwanya ipatho sa ipa.
Amaama awe Anita ni munneene epacerya ochawa.

Moro waahiruha epahu vaate wa
Anita ni mmavaateni mukinaako.
Vaate wa Anita saasya ichu sawaaca
ovinya ikhatera, meesa ni ikina.
Sa phaama sa vakhaani tinvulunwee
maliivuru ni ikateerunu soosya.
Esaaya awe ya unifoorme ni isapato
mooro woheeyela.
Munikholani saakhala ipuri, ekupa,
anakhu ni mapwacha maxexe ni mooro.
Ahima ekhala oohiceene niikosoopeke ni mooro.
Nihithateke ni makhala oovarela, fooxikoro ni ari
petorooliyu.
Asipaapa ni asimayi exipiheke mooro emanle waapeya.

Mooro pooti tho weeyela soolya
sahu wi nihikhaleno soolya.

Etala pooti owiipa ahima ahu.

Nihithatekeno mooro vawi ti wawoopiha.

Aayi ti woophwanelela mwiikumini mwa ahu.

Ntho nahikosoopa, onnaruuha epahu.

Neeyelaka imaca sahu niikosoopeke ni mooro.

Mutakhwani, wookhala owiipha axinama anakhalamo.

Axinama ari ootuthuwa, mooro onnaphiya
anakhalaayamo.

Asinthamwene, mooro owo onarwa va!

Aaloca apaapa.

- Echepo yaakhula: Waamaka hayi?

- Kiri mooro owo onarwa va! Oneeyela atakhwa ahu.

Khole aari mmwirini acuphaka murayi ni murayi
aaceeryerya:

- Haa, evelevelo, onnarwa vale, mooro wawaaca.

Havara annla: curr...curr... nchawe mwawaakuva.

Mooro waapacerya okhuveela weeyelaka miri ni manaxi.

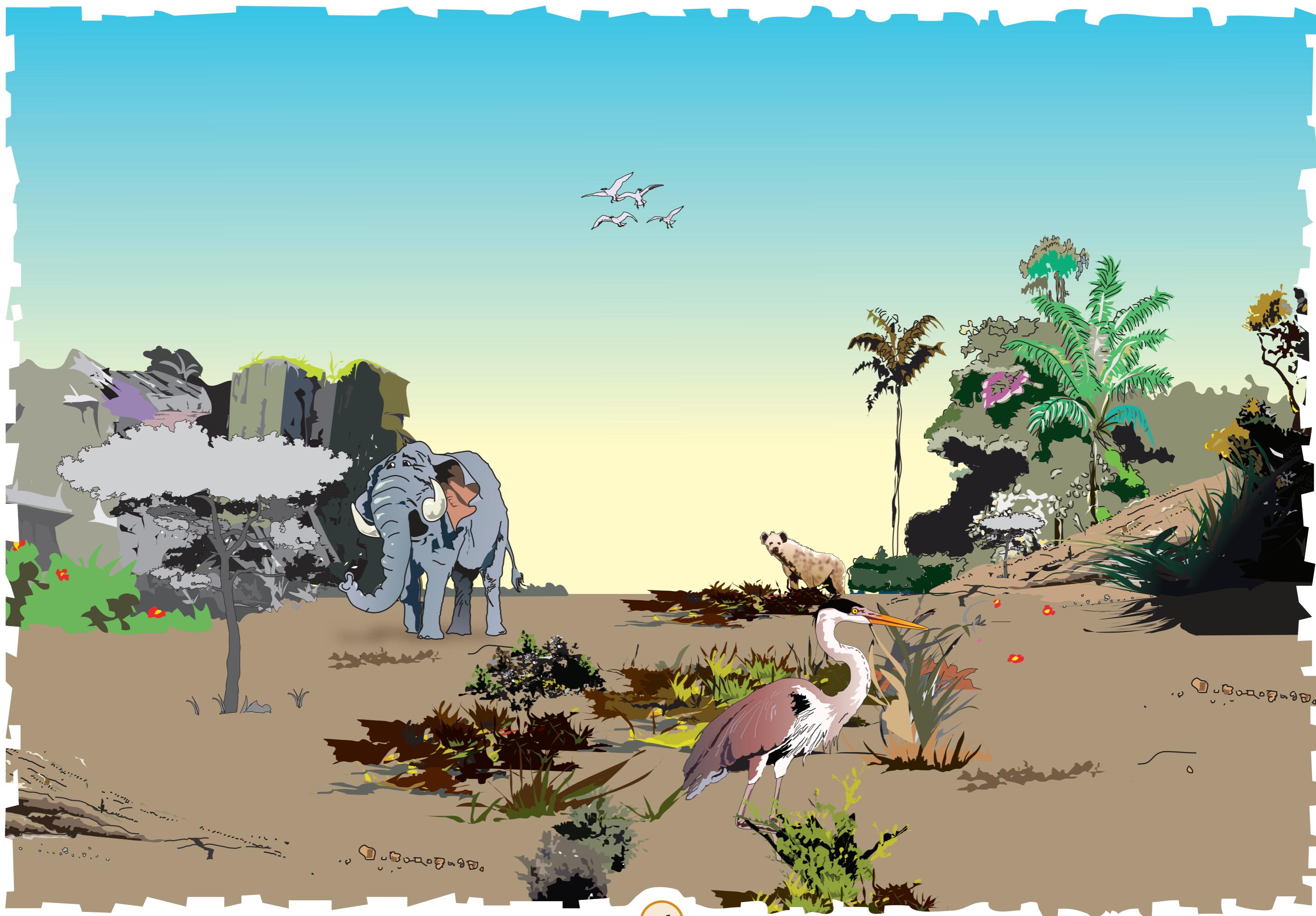
Nchimakeke mawaakuva, ahaaceererya Namarokolo.
Khapa eewula: Owiya, owiya.... Mi nkinwerya ochimaka.
Mooro onnakisuka, namarokolo ni naphulu ecuphela
mmuhiceni.

Nto, maahi ammuhiceni yaatepa oviha oohikhala
waakeelalamo.

Ekonya yiipurula eya okhwipi wa maahi,
nto mooro waatepa waaca.

Nto, yaawenrye ochawa, yaachawa ekhala woorakamawo
Ihopa sawaaca sahoona oviha wa mooro yoole.

Miri sawaaca saahimora ithatuwa ecuurwa.

*Itakhwa sawaaca soosukiwa ni saahoona ekoyi.
Inama sawaaca yaanavaha emece anammucecheni.
Oviilo honooneya wi nipake mathaapa.
Hewaarivo ihopa wi olyiha emusi ya Anita.
Miri saahala ovahaka ithaapwa irimeela tho.
Vano onnaphwanelu wi niphwanye maahi oowurya.
Okhala woowalamela ni okacamiheya.*

Ananloko aathukumana wi eloce woopiha wa mooro.
Mwiilaponi mwahu muri epahu vawi soosya
sootheene.

Apaapa awe Kito yaakhula: Vano hinaanono ipa ni
imaca.

Amaama a Naana yii: Hinaanono yoolya wi mwaavahe
anamwane.

Apaapa a Anita: nto munooonaanyu, tiyoothananiha.

Nave tho axinama aachawa mutakhwani

- Mwa wiihiihaa, nikosoopeke ni foxikoro, petoroliyu
ni makhala a mooro.

Namaliha waapeya nxipikiheke mooro ni
nimupweheke foxikoro ocayi wa anamwene.

